

ÚSTAV JAZYKOVÉ
A ODBORNÉ PŘÍPRAVY
Univerzita Karlova

Psaní ve výuce češtiny jako cizího jazyka

19. 4. 2022

14:30 - 15:00 PŘIPOJOVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ / PREZENCE

15:00 - 16:30 WEBINÁŘ

16:30 - 16:40 ROZLOUČENÍ, ZPĚTNÁ VAZBA

MODERÁTOR/TECHNICKÁ PODPORA: VLASTA KOUBOVÁ, DIS.,
KOUBOVA@VISK.CZ, 724 751 900

ÚSTAV JAZYKOVÉ
A ODBORNÉ PŘÍPRAVY
Univerzita Karlova

PSANÍ v češtině pro cizince

19. 04. 2022 VISK

Petra Jirásková

Metodické a odborné centrum

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

RECEPTIVNÍ

POSLECH
ČTENÍ

skrz ně probíhá velká část učení se
mírně nad úroveň

PRODUKTIVNÍ

MLUVENÍ
PSANÍ

skrz ně často ukazujeme, co jsme se
naučili
držíme se úrovně

JAZYK = komplex všech dovedností najednou

PRODUKTIVNÍ DOVEDNOSTI

MLUVENÍ

výslovnost

okamžité

reakce

souhrnná oprava

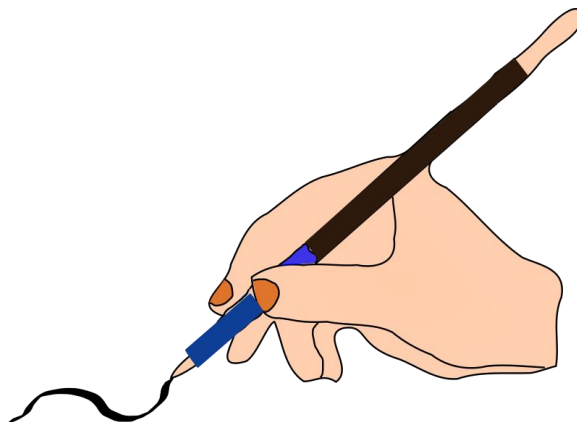
PSANÍ

písmo

trvalé

přemýšlení

detailní oprava

VÝSLOVNOST

čeština = fonetický pravopis

angličtina = historický pravopis

dobrá výslovnost = vědomá korespondence **písmen a hlásek**

práce s **percepcí** – schopnost rozlišit hlásky sluchem

možnost správné **produkce** – schopnost hlásky správně vyslovit

možnost správného **zápisu**

VÝSLOVNOST - percepce

AKTIVITY

minimální páry

CVEJNOVÁ: Česky, prosím 1

8. Diftong ou

klub × kloub – rub × roub – vedu × vedou – nudu × nudou – kupu × kupa
muka × mouka – budou × boudou – studuju × studujou – беру × беру

9. Konsonanty č, š, ž

a) šál – šat – šakal – šašek – šek – šíp – šípek – šok – šofér – šum – kaše – vaši – píšu – kouše – papoušek – koš

b) žal – žák – žába – žel – žena – žito – židle – žirafa – žok – žokej – požádat – ožet – kužel – požili – výživa – louže

c) čaj – čáp – čelo – černý – čilá – čist – čolek – čokoláda – čumák – čučet – počasí – očekávat – oči – začíná – člen – čpavek – kočka – louče – leč

d) šál × žal – šel × žel – šil × žil – šiška × žižka – šižlat × žižlat – šupa × župa – šampion × žampion – nůše × nuže

e) čel × žel – čert × žert – čili × žili – činka × žínka – čít × žít – načal × nažal – louče × louže

	A	Á
1.	lak	lák
2.	vada	váda
3.	valí	válí
4.	ran	rán
5.	rada	ráda
6.	pata	pátá
7.	bal	bál
8.	dal	dál
9.	val	vál
10.	pan	pán
11.	pas	pás
12.	ran	rán
13.	dam	dám
14.	baba	bába
15.	daná	dána
16.	kasa	kasá
17.	pára	párá
18.	rána	raná
19.	sálat	salát
20.	jedna	jedná
21.	kára	kará
22.	spavá	spává
23.	láska	laská
24.	lákavá	lákává
25.	sálavá	sálává
26.	kapavá	kapává

	E	É
1.	kuse	kusé
2.	letu	létu
3.	je	jé
4.	let	lét
5.	len	lén
6.	per	pér
7.	zle	zlé
8.	lépe	lepé
9.	jedle	jedlé
10.	peče	péče
11.	leskle	lesklé
12.	teple	teplé
13.	vesele	veselé

	U	Ú/Ů
1.	kur	kúr
2.	pul	půl
3.	tur	túr
4.	buku	buků
5.	đubu	đubů
6.	luku	luků
7.	đolu	đolů
8.	đomu	đomů
9.	můžu	mužů
10.	rubu	rubů
11.	rumu	rumů
12.	pluku	pluků
13.	trůnu	trůnů
14.	úlu	úlů
15.	kury	kúry, kůry

	I/Y	Í/Ý
1.	ji	jí
2.	mi	mí
3.	vy	ví
4.	byt	být
5.	spi	spí
6.	myli	milí
7.	bili	bílí
8.	mísy	mísí
9.	síly	sílí
10.	vily	vílí
11.	liji	líj
12.	pili	pílí
13.	ryji	ryjí
14.	sliby	slíbí
15.	vybili	vybíjí
16.	vypiji	vypíjí
17.	sypat	sípat
18.	šipku	šípku
19.	vydat	vídát

	O	Ó
1.	bor	bór
2.	kolon	kolón
3.	nota	nóta
4.	lože	lóže
5.	roba	róba
6.	boje	bóje

VÝSLOVNOST - percepce

PŘÍKLAD: „• — „ NOVÝ

AKTIVITY

morseovka

DĚDEČEK, TATÍNEK, DOMŮ, BODÁ, TEN, DUNA, NOVINY, TERMÍN, DALEKO, HODNÝ

• —	•	• •	• — •	• • •
domů	ten	duna	tatínek	dědeček
bodá				daleko
hodný				noviny
termín				

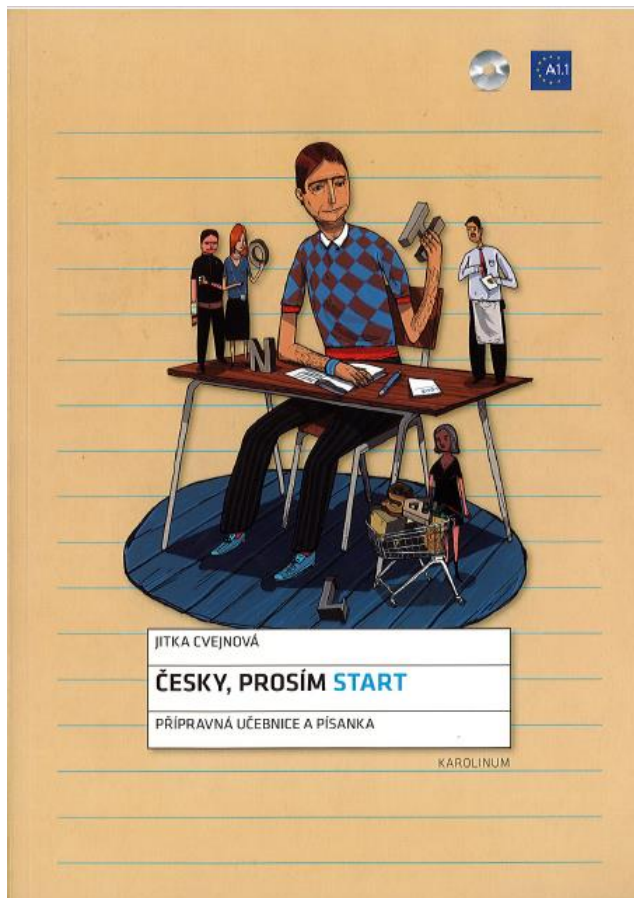
VÝSLOVNOST - jevy

Tytéž jevy, které se učí české děti, jenom obojetné se učí spíše fixně.

- měkké/tvrdé souhlásky (di-ti-ni/dy-ty-ny)
- „chování“ –ě-
- ch
- c/s, č/š
- znělé ř/neznělé ř

PSANÍ

PÍSMO – latinka tiskací- písanka

čeština

náměstí

letišťě

na letišti

na náměstí

l l l l l

e e e e e

le le le

i i i i i

li li li

u u u u u

lu lu lu

lé

lí

a a a a a

o o o o o

i

u

a

o

PÍSMO – latinka - psací

obvyklý zápis na tabuli – potřebná alespoň pasivní znalost

- písanky pro české děti
- přepis z psacího do tiskacího
- vyhledat relevantní slovní zásobu

lá lá

lála

lele

lela

la la

lo!

lepi

moje

maso

máme

TRVALOST

obava – vytvořím něco, co každý uvidí

první krok **NE**: „*Napište text na téma...*“

podáváme pomocnou ruku = kostra/podklady/inspirace

3 KROKY

1. reproduktivní psaní (výrazná opora)
2. procesuální psaní (vedená samostatná produkce)
3. kreativní psaní (samostatná tvůrčí produkce)

PŘEMYŠLENÍ

...vede k vytváření složitých konstrukcí.

...vede k hledání ve slovníku.

ZADÁNÍ

povinné fráze/povinná slova

podtrhat nová slova, která hledali ve slovníku – max počet

OPRAVA

časová náročnost

rozlišovat **typy chyb**

- ještě nezná x nepamatuje si
- roviny jazyka (pravopis/gramatika/slovní zásoba)
- cíl daného úkolu

používat **barvy**

podtrhat chyby – nepamatuje si + cíl úkolu

- sebeoprava
- konzultace se spolužákem

3 KROKY

1. reproduktivní psaní (výrazná opora)
2. procesuální psaní (vedená samostatná produkce)
3. kreativní psaní (samostatná tvůrčí produkce)

reproduktivní psaní

- výrazná míra opory
- omezená tvořivost
- omezená možnost uplatnit chybnou variantu

OPISOVÁNÍ/ZAPISOVÁNÍ

- diktát
- zápis minimálních párů
- přepis

8. Anna, takže já jsem doktor?
9. Jsem doktor. A vy?

► 35. Seřaďte dialog (1–15).

- ☒ 4. Odkud jste?
- ☐ Jsem doktor. A vy?
- ☐ Odkud jste?
- ☒ 13. Aha, takže já jsem doktorka. Můžeme si tykat?
- ☐ To je náhoda, já jsem taky doktor!
- ☒ 7. Jsem z Německa. A vy?
- ☐ Promiňte, Maike, ale vy nejste doktor, vy jste doktorka.
- ☐ Určitě. Já jsem Tadeusz.

- ☐ Já jsem z Polska.
- ☐ Aha, a co děláte?
- ☒ 1. To je pan Tadeusz Dombrowski a to je paní Maike Wolf.
- ☐ Těší mě, paní Wolf – nebo Wolfová?
- ☐ A já jsem Maike.
- ☐ To je jedno. Těší mě, pane Dombrowski.
- ☒ 5. Promiňte, nerozumím. Ještě jednou, prosím.

reproduktivní psaní

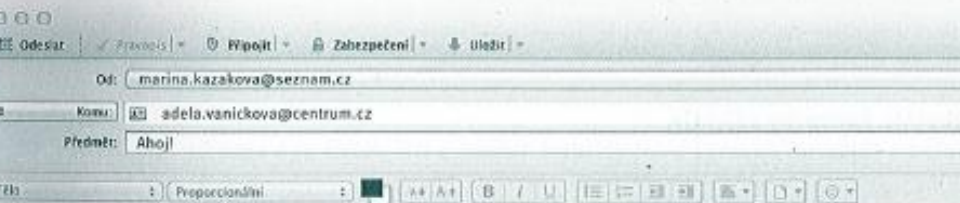
ŘÍZENÉ/KONTROLOVANÉ PSANÍ

nabízíme typové ukázky, strukturu, možnosti řešení

doplňení údajů

- o dle skutečnosti
- o dle poslechu
- o dle obrázku

Vinohradská 17 | jako asistentka | se mám | Bydlím | restaurace | chutná mi | Moje učitelka | v restauraci | Jsem ráda
nechutnají mi | moc sympatický | Líbí se mi

Ahoj Adéle,
jak se máš? Já 1. *se mám* dobře. Jsem teď v České republice a bydlím v Praze. Pr
Je to mezinárodní ekologická organizace. Pracuju v kanceláři 2.
3. v centru. To je fajn, protože všechno je blízko. Můj dům je starý, ale hezk
a dole je docela dobrá 4. Problém je, že 5. je
hluk, ale to není tak často.
Učím se česky. 6. se jmenuje Eva Hanušová. Ve škole jsou studenti z Evropy, z Afriky, z Asie
a z Ameriky. Jeden student je 7. Je z Austrálie a jmenuje se Tom.
8., že jsem tady! Praha je moc hezká. Je to historické město, ale je tady moderní metro.
9. řeka Vltava, Pražský hrad a Karlův most. Mám jenom jeden problém: 10.
knedlíky 😊 Ale 11. české pivo a líbí se mi tady 😊.

Měj se hezky,
Marina

P. S. Tady je moje nová adresa:
Marina Kazakova

12.
120 00 Praha 2
Česká republika

7. Přečtete si údaje pana Urbana a doplňte tabulku.

Adam Urban – osobní údaje	Moje osobní údaje
Jméno: Adam	Jméno:
Příjmení: Urban	Příjmení:
Stav: ženatý	Stav:
Bydliště: Mánesova 88, Praha 2	Bydliště:
Povolání: pilot	Povolání:
Zaměstnavatel: České aerolinie	Zaměstnavatel:
Číslo telefonu: 603 842 759	Číslo telefonu:
Číslo pasu: 237 459	Číslo pasu:
Číslo účtu: 129 476/0100	Číslo účtu:
Banka: Komerční banka	Banka:

reproduktivní psaní

ŘÍZENÉ/KONTROLOVANÉ PSANÍ

uspořádání **slovosledu**

obrázek – řízený popis

- výběr vět
- zápis vět

reproduktivní psaní – REÁLNÉ TEXTY

SOUKROMÁ KORESPONDENCE

- blahopřání
- pozvánka na oslavu narozenin
- pozdrav z výletu

FORMÁLNÍ KORESPONDENCE

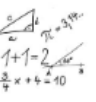
- omluvenka do školy
- přihláška do kurzu
- formulář

TÉMA: ROZVRH HODIN

Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.
Rodinný kurz D_04A

1. Předměty ve škole
1. – 2. třída: český jazyk, matematika, prvouka / člověk a jeho svět, anglický jazyk, hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti

			
_ e _ _ _	_ _ v o _ _ _	h _ _ _ _ n _	_ _ t _ _ _ n _
j _ _ _ _	(člověk a jeho svět)	_ ý _ _ o _ _	v _ ch _ _ _
			
t _ l _ _ _ _ výchova	p _ _ c _ _ _ í _ _ n n _ _ t _	_ _ t _ m _ _ i _ _	_ _ g _ _ c _ _ _ a _ y _

CIC: Rodinný kurz

OSOBNÍ POTŘEBY

- seznam nákupu
- balení na výlet dle počasí
- rozvrh hodin do školy

4. Vyplňte rozvrh podle diktátu paní učitelky
Používejte zkratky předmětů.

	1.	2.	3.	4.
PO				
ÚT				

procesuální psaní

velký krok směrem k volné produkci

modelový text = vzorové konstrukce, odpovídající slovní zásoba
podpůrné poznámky

vedení lektorem

- analýza textu
- klíčové fráze

samostatnost

- vybrat a použít fráze
- vybrat a zahrnout informace
- přidat něco navíc

procesuální psaní – REÁLNÉ TEXTY

- strukturovaný životopis
- omluvenka + nabídka důvodů absence
- pozvánka + možnosti průběhu a aktivit
- inzerát + odpověď
- SMS omluva za zpoždění/ zrušení/ změnu termínu
- vizitka

vizitka

kreativní psaní

dopsání úvodu/prostředka/závěru

příběh dle obrázků

klíčové fráze + povinná slova

foto z novin – *Co se stalo?*

POSTUP PŘI PSANÍ

PŘED – PŘI – PO

PŘED: *Aby mohli, mohli správně a chtěli.*

cíle – kontext

podpůrný materiál

fráze/vzor/osnova

- slovní zásoba – **myšlenková mapa** = aktivace + nová slovní zásoba
- **diskuse** – mluvení o tématu + otázky
- **gramatika** – co využijou/musí využít

POSTUP PŘI PSANÍ

PŘED – PŘI – PO

PŘI: *Aby museli a chtěli.*

- !nedostatek kreativity – podpůrné kartičky
- nákupní seznam podle receptu
- balení kufru podle předpovědi
- pracovní plán podle plánované akce
- fiktivní pohled spolužákovi (los, obrázek, adresa)
- psaní deníku – prokládat vlastním jazykem, přítomnost - minulost

POSTUP PŘI PSANÍ

PŘED – PŘI – PO

PO: *Aby věděli, co se naučili.*

- dialog – nákup jídla/pohledu/vstupenek
- plánování programu
- písemná reakce na pozvánku/SMS/pohled
- doplnění situace před/po
- ilustrace/časová osa
- výslovnost

ÚSTAV JAZYKOVÉ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY

Univerzita Karlova

TO SI PIŠTE ;-)

Učíme se z příběhů žáků cizinců a uprchlíků

úterý **26. 4. 2022 od 16:00 do 17:30 hod.**

Lektorka: Mgr. et Mgr. Zdeňka Vašíčková (ředitelka ZŠ)

Na několika anonymních příbězích, které se staly inspirací pro práci se žáky cizinci / uprchlíky na základní škole bude vysvětleno, jak lze propojit metody pedagogiky a sociální práce.

Jak adaptovat učební texty

pondělí **9. 5. 2022 od 15:00 do 16:30 hod.**

Lektorka: Mgr. Kateřina Vodičková, M.A., Ph.D. (metodička ÚJOP UK)

Dozvíte se zde, jak lze pomocí práce s reálnými texty z učebnic zapojit žáky cizince do obsahových předmětů, např. dějepisu, přírodopisu, zeměpisu.

Možnosti a metody výuky českého jazyka žáků cizinců

pondělí **23. 5. 2022 od 15:00 do 16:30 hod.**

Lektorka: Mgr. Libuše Kohlíčková (lektorka češtiny pro cizince)

Dozvíte se zde, jak lze ve výuce češtiny pro cizince využít pictogramy (obrázky, grafy a další vizuální materiály, jak trénovat výslovnost, konverzaci i psaní a čím zpestřit výuku.

Připojit se k webinářům lze na www.visk.cz – rozklikněte si článek *Webináře k aktuální situaci ve školách*.